

Vraag nr. 7
van 8 oktober 2004
van de heer STEFAAN SINTOBIN

Leerlingenraden – Buitengewoon onderwijs

In het participatiedecreet van de voorganger van de minister, mevrouw Marleen Vanderpoorten, werden ook de scholen in het buitengewoon onderwijs, onder andere van het type 8 (11 tot 13 jaar), verplicht om een volwaardige leerlingenraad op te richten.

Los van de vraag naar de wenselijkheid en het nut van een leerlingenraad in het buitengewoon onderwijs, brengt de oprichting en opvolging ervan in een dergelijk type van school heel wat praktische en organisatorische problemen voor de betrokken school met zich mee.

1. Gaat de minister ervan uit dat de oprichting van een leerlingenraad in dergelijke scholen planlast voor de directie en de leerkrachten betekent ?
2. Heeft de minister reeds stappen ondernomen om de verplichte oprichting van een leerlingenraad voor buitengewoon onderwijs anders in te vullen ?
3. Maakt de minister meer middelen vrij om de vorming van een leerlingenraad in het buitengewoon onderwijs te ondersteunen ?

Antwoord

Op 2 april 2004 werd het decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad in het Vlaams Parlement goedgekeurd.

Dit decreet bepaalt dat in elke lagere school (ook in het buitengewoon onderwijs) een leerlingenraad kan worden opgericht, maar dat de oprichting enkel verplicht is als 10 % van de leeftijdsgroep elf- tot dertienjarigen erom vraagt.

Voor het secundair onderwijs bepaalt het decreet dat er in elke secundaire school een leerlingenraad wordt opgericht tenzij het schoolreglement de betrokkenheid van leerlingen bij het schoolbeleid op andere wijze verzekert en geen 10 % van de leerlingen vraagt om een leerlingenraad op te richten.

1. Het begeleiden en ondersteunen van een leerlingenraad in het buitengewoon onderwijs vergt meer nog dan in het gewoon onderwijs van de directie en de leerkrachten bijkomende inspanningen. Het decreet bepaalt trouwens expliciet dat de leerlingenraad door de inrichtende macht infrastructureel moet ondersteund worden en dat een leerlingenraad kan vragen dat de directie en één of meer personeelsleden aanwezig zouden zijn bij vergaderingen.

In de huidige maatschappelijke context worden het recht op inspraak en het recht op informatie steeds scherper gesteld. Net zoals in andere beleidsdomeinen (ziekenhuiswetgeving, consumentenrecht,...) brengt dit ook voor onderwijs met zich mee dat een en ander geformaliseerd wordt in een minimaal wettelijk kader dat ten aanzien van ouders, leerlingen en personeelsleden van de school waarborgen biedt. Werken aan een participatief schoolklimaat is één van de vele opdrachten van de school die moeite kost maar ook loont. Hoe kunnen een school en het onderwijs betekenisvol zijn voor het alledaagse leven van de jongeren als zij geen aansluiting zoeken bij de leefwereld van de jongeren en niet ingaan op wat hen aanspreekt en boeit? Daarom is het nodig met respect voor alle actoren te werken aan een emancipatorisch onderwijs, ook in het buitengewoon onderwijs.

Zoals ik ook in mijn antwoord op de vraag om uitleg van de heer Tavernier (zitting 7 oktober 2004) stelde, ben ik echter wel bereid om zonder afbreuk te doen aan de principes van het participatiedecreet, vanuit de invalshoek beperking van de administratieve lasten het decreet bij te sturen (*Handelingen Commissievergadering nr. 5 van 7 oktober 2004, blz. 22 e.v. – red.*).

2. Scholen voor buitengewoon secundair onderwijs doen vaak inspanningen om inspraak te realiseren, maar dan wel op een minder formele wijze. De vindingrijkheid en creativiteit om, rekening houdende met de draagkracht van de leerlingen, te weten te komen waaraan zij belang hechten op school zijn dan ook groot. Het participatiedecreet biedt voldoende ruimte om deze alternatieve vormen van inspraak toe te laten in de plaats van een leerlingenraad (en als er geen 10 % om vraagt) als ze in het schoolreglement vermeld worden.

Anderzijds mag men de competenties en vaardigheden van leerlingen in het buitengewoon onderwijs niet onderschatten: als 10 % van de leerlingen vraagt om een leerlingenraad op te richten, mag men er logischerwijze van uitgaan dat zij ook in staat zullen zijn aan die raad op hun manier gestalte te geven.

Op dit moment worden er geen extra middelen vrijgemaakt om leerlingenraden in het buitengewoon onderwijs te ondersteunen.

In het decreet werd de oprichting van het expertisecentrum ter bevordering van participatie op school, met een coördinerende rol inzake het aanbieden van een ondersteunend vormings-aanbod aan scholen, in het vooruitzicht gesteld. Om budgettaire redenen wordt de opstart uitgesteld.